

**VIERING VAN DE
DERDE ZONDAG
VAN DE ADVENT**

*Verheug je in de Heer te allen tijde.
Nog eens zeg ik: verheug je !
Je blijdschap moet voor iedereen blijken.
God is je nabij; niet zo bezorgd !
(Paulus aan Filippenzen 4)*

VOORAF

Orgelspel

Klarinetkwartet
Wolfgang A. Mozart: *Adagio*

INTREDE.

t.: Trad.
m.: J. Vermulst

**A.: Verhef uw hart wees welgemoed
verhoop de dag die daagt voorgoed.
Gedenk de Heer en zijn verbond
in woord en brood totdat Hij komt.**

**Totdat Hij komt bestaan wij hier
wakend en wetend dag noch uur,
elkander dragend in geloof
Gods woord verwachtend van omhoog.**

**Komt Hij berechten 't mensenras
als ik mijn broeders hoeder was
als ik hem deelde brood en land,
roept Hij mij aan zijn rechterhand.**

WELKOM.

Advent -

*ingehouden sober leven,
wachten en verwachten
tegen minderend licht
en toenemend duister in.*

*De tijd doorlêven
zoals een moeder in verwachting
het leven en zichzelf diep beleeft
door het kind dat in haar groeit -
zoals de natuur stil en ingetogen is
totdat het nieuwe licht zichtbaar,
warmte weer voelbaar wordt.*

Advent -

*jezelf en het leven bewust zijn;
en de band beleven die je
met alles en allen hebt.*

*Welkom u allen vanavond hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

+

Lied.

**A.: Heer God die immer komen zult
in dood en mensennood gehuld
geef dat wij U vandaag verstaan
troostend elkander in uw naam.**

SCHULD BEKENNEN.

V.: Even weg uit alle rumoer,
even rust na al het haasten.

Even stil bij zoveel krakeel,
even mezelf geen geweld aandoen.

Even niet me laten gelden,
even niet er tegen aan.

Even weg uit het vlakke,
even onder in het diepe.

Wie ben ik eigenlijk;
wie voor anderen ?
Hoe ben ik bedoeld;
wat heb ik er van gemaakt ?

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR
EN GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

**A.: Gij Hart Gij Bron van leven
ontferm U over ons t.: P. Verhoeven
Gij adem ziel in mensen m.: W. Vogel
ontferm U over ons.**

*Je hand geen vuist
je voet geen trap
je mond geen gifvat.*

**A.: Gij Hart Gij Bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Je woord oprecht
je lach gemeend
je hart van goud.*

**A.: Gij Hart Gij Bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Je groet heel hartelijk;
je beste wensen
gedane beloften.*

**A.: Gij Hart Gij Bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

GEBED.

V.: De bomen staan naakt;
de akkers liggen leeg en
de hemel donkert vroeg.

Het leven verstilt
hult zich in een sluier
van zwanger zwijgen.

Rust daalt neer als dauw;
dieren groot en klein
zwijselen weg.

En uit het diep van hun hart
doemt in mensen 't verlangen
naar licht en vrede op -

naar U in wie zij hopen
thuis en geborgen
te mogen zijn.

A.: Amen.

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c) *t.: Adri Bosch*
m.: W. Vogel

EERSTE LEZING.

Paulus aan
Filippenzen 4,4-7

Broeders en zusters, verheug je in de Heer te allen tijde. Nog eens: verheug je! Je blijdschap moet voor iedereen blijken. God is je nabij; niet zo bezorgd! Maak al biddend je wensen aan God bekend en blijf dankbaar. Gods vrede, die alle begrip te boven gaat, zal je hart en gedachten behoeden in Christus Jezus.

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

HET EVANGELIE.

Lucas 3,10-18

In die tijd stelden de mensen Johannes de vraag: 'Wat staat ons te doen?' Johannes gaf hun ten antwoord: 'Wie dubbel in de kleren zit moet delen met wie niets heeft en wie goed te eten hebben, horen hetzelfde te doen.' Er waren ook tollenaars die gedoopt wilden worden en ze vroegen hem: 'Meester, wat moeten wij doen?' Hij zei hun: 'Niet meer vragen dan is vastgesteld.' Ook soldaten informeerden bij hem: 'En wij, wat wordt van ons verwacht?' Hij antwoordde: 'Niemand uitplunderen of iets afpersen, maar tevreden zijn met uw soldij.'

Omdat het volk vol verwachting was en iedereen zich afvroeg of Johannes wellicht de Messias was, verklaarde deze openlijk: 'Ik doop met water, maar er komt iemand die sterker is dan ik; ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken. Hij doopt met Geest en Vuur. In zijn hand heeft hij de waaier om zijn dorsvloer grondig te zuiveren en z'n tarwe te verzamelen in de schuur. Het kaf verbrandt Hij in niet te blussen vuur.' Zo kondigde Johannes bij het volk de Blijde Boodschap aan.

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

MEDITATIE.

*Verheug je in de Heer te allen tijde.
Nog eens: verheug je !
Je blijdschap moet voor iedereen blijken.
God is je nabij; niet zo bezorgd !
(Paulus van Tarsus)*

Niet zo bezorgd; God is je nabij ...
Velen, misschien wel iedereen ooit, ervaren dit.

'Het was midden in de winter dat ik een tocht maakte en op een morgen gegrepen werd door de opkomende zon. Alles om me heen werd toen zo anders. Het kleurde zo helder, de strakke blauwe lucht - de bomen met hier en daar nog sneeuw, de daken in het dorp. Het was alsof er iets tegen me gezegd werd.'

*

'Op een doordeweekse dag stapte ik een grote kerk binnen. Ik stond er helemaal alleen en dacht: een lawine van stilte valt over me heen. Het was alsof ik God meemaakte. Nooit meer ben ik dat moment vergeten.'

*

'Ik heb het druk, ben zakelijk en nuchter. Daarom verbaasde me wat me laatst overkwam in het verzorgingshuis waar ik werk, Ik keek naar de doorschijnende hand van een heel oude vrouw, die niet meer kon praten. Die hand wachtte er duidelijk op aangeraakt te worden: door mij, dacht ik even; door God of wie dan ook, wist ik toen. Dit kwam in me op met een stelligheid die me zelden of nooit overkomt en ik vergat de hele omgeving.'

Er zijn mensen die vanwege hun uitzonderlijke artistieke, relationele of verstandelijke gave vanaf hun jeugd 'wonderkind' genoemd worden. Er zijn mensen van wie om 't gemak waarmee ze vreemde talen leren en spreken bewonderend gezegd wordt dat ze een 'talenwonder' zijn. Er zijn mensen die al vroeg in hun leven een zo geheten 'wiskundeknobbel' blijken te hebben: geen som te moeilijk, geen stelling te complex ! Zo zijn er ook mensen die een sterk gevoel hebben voor de diepere lagen van het leven, het besef van 'een werkelijkheid in achter en boven de werkelijkheid', van het mysterie, van de goddelijke kern in 't leven en ieders bestaan. Zij beleven een intensiteit van leven die anderen tamelijk vreemd is, niet 'omrand' te formuleren valt en de laatste eeuwen dan ook nauwelijks aandacht heeft gekregen, als primitief en naïef verdacht werd gemaakt en daarom verzwegen. In onze dagen mag je 'het' gelukkig weer zeggen en worden deze mensen heel serieus genomen. Sommigen van hen beleven de oneindige diepte van het bestaan en het Al in alle leven in muziek.

*'Bij het componeren van muziek maak ik verbinding
met alles om me heen, met het onbegrensde,
het Al waarvan ik me onderdeel weet'*

(componist Jan van Dijk
in B.D. 21/11/05)

*'De rede geeft uiteindelijk geen antwoord op de vraag
naar de zin van het leven. Voor mij is muziek het
middel om God in mij op 't spoor te komen'*

(Jo van den Booren, trompetist
Brab. Orkest en componist
in B.D. 14/11/02..)

'In muziek hoor ik het oneindige klinken' zei onlangs
Nederlands meest bekende tv-interviewer en
haastte zich te zeggen niet gelovig te zijn.
Anderen komen door de natuur of hun gang door
de tijd tot 't ervaren van de diepte die in alle leven
schuilt - zo gewoon en alledaags als 't is.

Zoals mensen niet hetzelfde zijn, de een met dit
de ander met dat begenadigd is en sommigen
zo'n sterk gevoel hebben voor 'wie of wat in hen,
hen te boven gaat' zo zijn ook de dagen niet egaal
hetzelfde en is het ene seizoen het andere niet.
Het ene jaargetijde inspireert denker en doener
meer tot dit en het andere weer meer tot dat.

*In de Lente, wanneer het leven opbloeit
en Jezus' Opstanding wordt gevierd,
kom ik in opstand tegen alles wat
onrecht is, groei en bloei teniet doet.*

*In de Zomer, wanneer het leven zich fris tooit
en Pinksteren wordt gevierd,
kom ik in het geweer tegen alles wat
besmeurt vervuult, mensen de zon ontnemt.*

*In de Herfst, wanneer het leven in verval raakt,
besef ik mijn broos bestaan en
komen zij die van me zijn heengegaan
mij onweerstaanbaar voor ogen.*

*In de Winter, wanneer het koud en duister is
en Advent en Kerstmis worden gevierd,
wil ik bij de mijnen huizen en broeit in me
het vertrouwen op 'n uiteindelijk thuis.*
(Peer Verhoeven *Tijdeigen*)

In alle mensen schuilt een mysticus, wellicht
anoniem, maar soms op diepdonkere of kraakheldere
dagen in hun bestaan, gaat het Hart van het Leven
in hen spreken of fluisteren.

Alleen - zoals Vincent van Gogh zei - deze stem
kan bijna blijvend overstemd en zo goed als
verwoest worden door krachten die op mensen
inspelen, machten die hen kleineren/halveren.
De samenleving vercommercialiseren, 't leven
tot op 't bot verzakelijken, de godsdienst dogma-
tiseren, de jaargetijden egaliseren tot allemaal
dezelfde aaneengeregen productie- en consumptie-
dagen en de dagen afplatten tot besteedbare
arbeidsuren, - dit is dodelijk voor de hartigheid van 't
leven, de hartelijkheid in ieders bestaan.

Hierom moeten we de sfeer van de Advent en de kinderlijke blijheid van Kerstmis koesteren.

*In alles wat gebeurt
- de gang van de seizoenen
de reis door de dagen
het krimpen van het jaar -
in alles ligt het geheim van de weg
de weg die wij gaan door de jaren
de gang die ons voert tot de dood
het geheim van het licht in de dingen
de adem van engelen in de nacht.
Doe ons open voor dieper dan wij
leer ons horen en zien met de ziel ...
(Uit Catharina Visser Gebed in de herfst)*

Kort orgel

ADVENTSKRANS.

A.: **RORATECAELIDESUPER** Hemeldauw
ET NUBES PLUANT JUSTUM de gerechte

M.: Ne irascaris Domine Geen toorn, Heer
ne ultra memineris vergeet het kwaad:
iniquitatis: ecce civitas de heilige stad
Sancti facta est deserta is een rui'ne
Sion deserta facta est, Sion een woestenij
Jerusalem desolata est Jeruzalem
domus sanctificationis tuae Uw heilig huis
et gloriae tuae, waar onze vaders
ubi laudaverunt Te patres nostri U loofden

A.: **RORATECAELIDESUPER**
ET NUBES PLUANT JUSTUM

Kaars ontsteken

Steek een kaars aan in het duister,
laat het licht toe in je hart.
Maak je handen niet tot vuisten,
streel maar zacht wat is verhard.

Steek een kaars aan in het duister
en zaai vrede waar je gaat.
Strek je armen uit en luister
naar de mens die naast je staat.

Steek een kaars aan in het duister,
eer wat kwetsbaar is en klein.
Ga geduldig tot het uiterst.
Laat waar jij bent liefde zijn.

(Hein Stufkens)

ONDERBREKING.

Brood en Beker
collecte
Klarinetkwartet
Johann S. Bach *Bist du bei mir*

BROOD EN BEKER.

De schaduw van Uw glans
over ons bestaan -
de warmte van Uw adem
door ons heen -
een teken van Uw genade
in ons leven -
het gloren van Uw ochtend
in onze nacht -

het is genoeg om in vertrouwen
samen het brood te delen
en de beker door te geven
tot alles zal zijn voldragen,
alles in U voltooid.

GEDACHTENIS.

Bid voor die huiveren en tobben;
er zijn er zoveel.
Voor die meelevend bijstaan;
er is zoveel vraag naar.

Gedenk hen met wie we alledag beleefden
en die van ons zijn heengegaan.
Met eerbied noemen wij:

Denk ook aan hen, jonge mensen nog,
die voor vrede uitgezonden, oplopen
tegen verminkend en dodelijk geweld.

Wie gedenkt dankt;
wie dankt gedenkt die leven.

GEBED AAN TAFEL.

Woord en lied

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken t.: P. Verhoeven
ons dagelijks lief en leed. m.: W. Vogel**

*Wanneer zoals nu
het leven verstilt, geen blad ritselt,
geen vogel vrijuit zingt;
alle leven in zichzelf keert
en stil ingetogen rust -
dan verlangen we ernaar ons oor
te luisteren te leggen bij de stilte,
die spreekt van U.*

*Wanneer zoals nu
de nachten lengen, de dagen korten;
zon en warmte verliezen
kou en duisternis winnen -
dan groeit in ons de hoop
geborgten te zijn, gedragen te worden
door een hand die ons vast houdt.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Wanneer wij zoals nu
een onderdak en thuis zoeken;
ons willen warmen aan elkaar
en dromen en zingen
van licht en vrede -
dan ontwaakt in ons het kind
van Bethlehem, kind van beloften.*

**A.: Komt hij berechten't mensenras
als ik mijn broeders hoeder was
als ik hem deelde brood en land
roept Hij mij aan zijn rechterhand.**

*Zoals een kind op zijn moeder
vertrouwde hij op U en ging
voor de mensen zonder voorbehoud.*

*In al wat hij zag bespeurde hij Uw hand,
voelde Uw adem in al wat leeft,
in klacht en lach Uw medeleven.*

*Door kwade naam en laster heen
keek hij mensen tot in het hart
van goede wil en deelde met hen
brood en beker, zichzelf helemaal.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*De laatste avond van zijn leven
brak hij het brood en at het
met hen die bij hem waren.*

*Hij droeg zijn beker over
aan allen die hem drinken willen en
maakte met hen een bindende afspraak:
te zijn die hij is geweest,
te doen wat hij heeft gedaan
voor God en mens,
voor de minsten het meest.*

Hij bad:

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Orgelspel

Klarinetkwartet
Johann S. Bach: *Celebrated Air*

Korte stilte
Inleiding orgel

GEBEDEN.

A.: Nu daagt 't in het Oosten *Trad*
het licht schijnt overal. *m.: J. Vermulst*
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.

*De rust is verdreven,
de stilte verstoord,
elk gat, alle leegte volgepropt ...
Zoek nu in deze dagen
op gezette tijden
stilte, rust, je hart.
Doen we het niet samen
dan doet het amper iemand.*

A.: De duisternis gaat wijken
van d' eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

*Overdaad schaadt,
overvloed wordt misbruik
en overtollig bederft ...
Durf je te ont-houden,
te ont-moeten, te ont-hechten.
Doen we het niet samen
dan doet het amper iemand.*

A.: Zij die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten
begroeten 't morgenrood.

*Schuld afschuiven,
de zondebok aanwijzen
jezelf schoon praten ...
Steek de hand in eigen boezem,
bevraag eerlijk je eigen geweten.
Doen we het niet samen
dan doet het amper iemand.*

A.: Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal.
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.

ZEGENWENS

GUN U DEZE DAGEN
TIJD OM TE AARDEN,
TIJD VOOR ELKAAR;

TIJD VAN VERTROUWEN
IN DIE GOD EN GOED IS
EN ONS ZEGENEN MAG -
IN DE NAAM VAN VADER
ZOON EN HEILIGE GEEST.

AMEN.

Klarinetkwartet
Johann S. Bach: *Gavotte*